

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr. 13. Tipografia „Aradul”
INSERȚII
se primesc după tarif la Administrația ziarului și în toate agențiile de publicitate.

Abonamente:
Pe un an . 750 Lei
Pe 6 luni . 390 Lei
Pe 3 luni . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

In fața urnei

Arad, 24 August.

României i s'a adus învinuire din partea străinătății, că ar fi dat deodată — prin reforma agrară — prea mult pământ țărănimii, și că din pricina acestei dreptăți prea mari, țara va suferi, căci țărănimia nu ar fi pregătită să lucreze pământul căpătat, tot atât de bine ca și marii proprietari. De aici s'a părut că au fost și mulți politicieni români.

De fapt, după războiu producția agricolă a țării a scăzut; dar ea scăzută și celelalte producții nu numai cea agricolă, și dacă au scăzut la noi, au scăzut pretutindeni, în țările unde a izbucnit războiul. Partidul liberal — care este făuritorul acestei reforme, avea și are și azi toată încrederea în puterea de muncă și hărnicia țărănilor români. El și a dat seama, că pricina acestei scăderi sunt în prima linie urmările războiului grosnic, care a turburat viața economică din toată lumea, chiar și acolo unde n'a fost războiul. Partidele românești din opoziție au au fost în stare să răspundă la aceste învinuiri, decât cu vorbe late și umflăte, zicând, că ei ar fi dat și mai mult. Lipsa pregătirii acestor partide de a conduce țara, voiesc s'o acopere conducătorii și fruntașii lor cu făgăduieli fără margini. Ei sunt în stare să făgăduiască și pământul din lună și din toate planetele cerești numai să îi păstreze încrederea țărănimii. Poate că și conducătorii amintitelor partide au simțământul că nu vor ajunge la curând la putere, ca să li se poată cere împlinirea celor făgăduite, și de aceea sunt așa de risipitori cu făgăduielile lor.

Singur partidul liberal, care se află acum la conducerea țării, a fost în stare să dea un răspuns potrivit tuturor celor care ne-au înmănat, că prea mult pământ s'a dat țărănimii române. Acest partid și-a dat seama, că țărănilor români este talpa țării, pe el se sprijină toată zidirea statului; de aceea și-a zis: spună lumea ce va vrea; noi nu vom trage nimic pentru ajutarea înstăririi acestei țărănimii. Astfel cel mai bun răspuns ce se poate da tuturor celor care de bună ori rea credință au strigat că i s'a dat țărănimii române prea mult pământ, este crearea Camerelor Agricole.

Aceste camere au ca scop — afară de apărarea intereselor agricultorilor — și căștigarea pe seama acestora a tuturor înlesnirilor, pe care le aveau marii proprietari de pământ la lucrarea pământului și vânzarea produselor lui. În felul acesta Guvernul țării a voit să ia din mâna adversarilor proprietățile țărănimii ultima armă, cu care puteau ataca reforma agrară. Cum vedeți, gândurile ce au fost fundamentale acestui așezământ economic care se numește Camera Agricolă, sunt cele mai bune și cele mai frumoase și folositoare.

Partidele din „opoziția unită”, au fost contra Camerelor Agricole, atunci când s'a făcut legea în Casa țării și au fugit dela vot, când trebuiau s'o voteze. Acum însă, când se înfăptuiesc aceste Camere, aceste partide voiesc să intre cu orice preț și cu orice mijloc în așezământele făcute de alții. Această lăcomărie în partea opoziției, care de-o vreme încoace vrea să zădărnicească tot ce face guvernul în folosul țării, a îngrijorat pe bunii patrioți, scârbiți de destrăbălarea politică a conducătorilor opoziției. Astfel, toți oamenii de bine, fără deosebire de partide politice, de neam și religie, cari voiesc înaintarea țării, s'au adunat în jurul listei cu semnul crucii, la alegerile pentru Camera Agricolă, ce vor avea loc tocmai când vor apărea aceste șire.

Față de lista de candidare a semnelui crucii, pe care ca și noi și-o face fiecare agricultor atunci când își începe lucrul, și aleasă de noi pentru apărarea gândurilor noastre bune și patriotice, s'a întocmit alta, cu semnul coanei și secerii, alături de cari seice au făcut-o puteau pune și alte unelte agricole, ca să le acopere și mai bine scortile lor negre. Pe lista noastră s'a pus oameni de toate păturile, cari au dat dovadă de muncă sporadic pe teren agricol. Pe lista secerii și a celorlalte scule, s'au pus avocați cari și-au înghițit doctoratele, ca să nu-i cunoască țărănimia. Unii dintre acești avocați neam de neamul lor nu au avut nici o brazdă de pământ, până nu au căpătat drept de jugăre drept plată pentru procesele reformei agrare, în cari au apărut groșii și milionarii evrei, contra țărănimii române. Pe deasupra pe lista coanei și celorlalte scule, mai sunt puși poezii, în locul profețiilor și dascălilor române, care a condus țărănimia noastră, i a dat învățături și sfaturi cuminți, în cele mai grele împrejurări. Cum vedeți, nu s'a avut în vedere ca în Statul Camerei Agricole să ajude oamenii cu capăt și rost la vorbă, ci s'au căutat

bărbați cu ajutorul cărora să poată cuceri cât se poate mai multe voturi pe seama listei lcr.

După toate acestea punem întrebarea, ce caută acești tăciunari fără suflet în mijlocul țărănimii, și în b-z-i cărui drept, oamenii și cinste caută să pătrundă oamenii răzvrățiți cu ei înșiși, în niște așezăminte, unde se cere pace pentru o muncă creatoare? Cum vor putea câștiga asemenea Camere încrederea guvernelor pentruca să facă ceva pentru țărănimie?

Să nu pierdeți din vedere, că oamenii cari propagă în popor atâta ură și zavistie nu pot ajunge să capete frânele țării în mână. Stăpâniți de duhul rău, acești bărbați sunt în stare să facă cele mai mari nedreptăți și războaie. Afară de aceea, nici pricepere nu au pentru conducerea țării. De aceea înțeleptul nostru Rege nu va putea aduce la cârmă țării partidele conduse de asemenea bărbați.

Am înțeles să vă amintim aceste înprejurări, repetând și unele lucruri spuse, pentru a ne grăbi să contribuim cu ce putem la recăștigarea liniștii sufleteste și la restabilirea judecării drepte a țărănimii, ajunși în fața urnei. Dorim numai un lucru, că țărănimia să fie lăsată să judece limpede după mintea ei sănătoasă, și suntem siguri ca în acest caz votul ei va fi dat pentru lista cu semnul crucii. Aflăm cu cale să dorim acest lucru, pentrucă în urtimele patru zile ceice au făcut lista coanei și a secerii s'au năpustit asupra satelor cu o furie care întrec orice fochipure. S'a răspândit minciuni tipărite și prin graiu viu, și ne dăm seama prin ce chinuri sufleteste trece țărănimia pacinică, — turburată de vorbăria fără răspundere a potrivnicilor crucii!

Ne dăm seama că azi când noi — sărbătorim șasezeci de ani împliniți de mult iubitul nostru Rege Ferdinand I, contrarii noștri în loc de a arăta cu cuvinte calde gândurile bune și grija deosebită, ce o poartă El pentru țărănimie, îi turbură aceste gândurile și-i slăbește încrederea în conducătorii acestei țări. Ar trebui strigat pretutindeni că acest mare Rege a fost primul care a dorit împrietenirea țărănilor, împărțindu și moșile proprii între țărani, — și ar trebui spus tuturor românilor, că președintele Guvernului de azi d. Ion I. C. Brătianu, este același mare român, care a condus Guvernul fâuririi României-Mari, și autorul reformei agrare.

De aceea în fața urnei nu putem repeta îndeejuni toate cele spuse mai sus, ca să arătăm țărănilor ajunși la o răscruce, — creștă de dușmanii listei crucii, — care este drumul cel bun, cel drept și patriotic.

Nu votați cu poezii, cari, — dupăcum a documentat și Prea Sfinția Sa Episcopul Grigorie al Aradului, — sunt dușmanii țării! Votați pentru lista cu semnul crucii!

Concedii dlui Ion Brătianu

Joi se va ține consiliu de miniștri sub președinția dlui Ion I. C. Brătianu. După acest consiliu d. prim ministru va pleca la Karlsbad unde va face o cură.

Raporturile dintre Jugoslavia și Bulgaria

Belgrad, 22. — Ziarul „Belgrader Zeitung” publică în numărul de azi un interviu cu Ștefan Radici, privitor la problemele balcanice.

Radici a declarat următoarele:
„Chestiunea atitudinii noastre față de Bulgaria este foarte dificilă. Noi și bulgarii suntem de aceeași rasă și avem aceeași structură socială. Unirea între noi și bulgarii înțelegându-se mai ușor, dar vom ajunge totuși acolo. Noi nu vorbim de unire dar ne gândim mereu la aceasta.

Propunerea ministrului grec de externe, Rentis cu privire la noi pact de garanție și la arbitrajul obligatoriu în Balcani o găseesc excelentă în momentul de față, când Franța, Anglia, Belgia și Germania sunt pe punctul de a încheia un atare pact. Ar fi de dorit să se ajungă la o alianță balcanică solidă, pe baza arbitrajului obligatoriu.”

Comentând aceste declarațiuni „Belgrader Zeitung” s'rie următoarele:
„Este caracteristic că România răspunzând la propunerea dlui Rentis a invitat Grecia să și reguleze mai întâi raporturile față de Jugoslavia înainte de aduce în discuțiune astfel de propuneri.”

Sărbătorirea Zeppelinului

NOTE

Arad, 24 Aug.

La ziua de 22 August a. c. a avut loc la Friedrichshafen serbarea comemorativă de 25 ani dela înălțarea primului Zeppelin.

În fața unei imense mulțimi venită din toate părțile Germaniei, căpitanul Dr. Eckener a descris desfășurarea industriei Zeppelinilor, care după lupte pline de succes, este astăzi primejduită de situația politică a Germaniei.

Dr. Eckener e înfățiat că Aliații vreau să limiteze industria Zeppelinilor, în cari cei cu „Deutschland über alles” în suflet, își pun încă toate nădejile imperialiste ale viitorului.

Căpitanul Eckener uită că Germania n'a dat până astăzi nici un semn de sinceră pocăință și îndreptare.

Când poporul german va da probe evidente că a apucat drumul larg al păcii, Antanta desigur îi va întinde mâna pentru o mare muncă spre binele și prosperarea umanității.

Întreagă Europa e flămândă de pace. Germania să caute deci să câștige încrederea acestei Europe rulate și — chinute.

Când va avea această încredere, munca ei se va putea desfășura gigantic pe toate terrenele.

Până atunci, suspiciunile îndreptățite îi vor supraveghea orice gest, cu toate protestele dr.-rului Eckener și ale altor oameni ai marii munci germane.

Vacanța M. S. Reginei

Un corespondent al ziarului „Daily Mail”, a avut prilejul să vorbească la Saint Brice în Bretania cu Regina Maria a României, care a petrecut acolo, câteva zile împreună cu sora sa, marea ducesă Cyril a Rusiei și fiicele sale precum și fosta regină a Greciei.

„E o schimbare absolută, a spus M. S. și o tură de odihnă ideală” după vacanța mea cam obositoare din Anglia, dar pe care am gustat-o din plin.

„După ce voi sta vreo 10 zile în acest loc dator de inspirații, îmi voi continua munca literară.”

„M'am hotărât definitiv, să nu mai scriu nici un articol de gazetă pentru câva timp. Îmi voi consacra tot timpul ficțiunii și voi publica o nouă carte. Dar subiectul va fi ceva mai real de cât al celei din urmă pe care am publicat-o, ceva mai puțin în aori. Într-o zi voi scrie o povestire din viața societății moderne dar n'o voi numi n-velă. Urăsc cuvântul acesta. Va fi cu adevărat o povestire.”

„De când mă știu pe lume, am fost totdeauna povestitoare familie. Când fetițele mele erau foarte mici obișnuim să le spun povești ca să adoarmă.”

„Trebuie să inveniez tot soiul de eroi și eroine minunate și copiii adormeau întrebându-se curiosi ce o să fie în „povestea noastră de mâine”. Asta m'a învățat să scriu.”

Corespondentul vorbește apoi de viața patriarhală pe care regeștii oaspeți o duc în acel colț depărtat al Franței și povestește că într-una din zile Regina Maria a petrecut o zi întreagă într-o barcă pescuind homari împreună cu o cunoașută pescăriță din partea locului, bătrâna mamă Leux.

Reforma electorală

de Dr. VASILE COTRUȘ

Decretul dat de Capul statului și contra-semnat de actualul Președinte al Consiliului de Miniștri în luna Ianuarie 1922, prin care se ordonă dizolvarea vechiului Parlament (ales sub guvernarea Generalului Ave-rescu) și convoarea colegiilor electorale, de neou aiegeri, — a atribuit Camerilor legislative, ce urmau să fie alese în luna Martie a aceluiași an, caracterul de Adunare națională constituantă, având misiunea specială și principală de a elabora, împreună cu Guvernul, și de a vota o lege fundamentală o Constituțiune, aplicabilă pe întregul teritoriu al țării, mărite prin războiu.

Nu vom căuta aici un răspuns la întrebarea, dacă din punct de vedere juridico-politic, decretul mai sus menționat a putut sau nu să atribuie caracterul de constituantă actualilor adunări legislative.

Chestiunea investirii adunărilor legiuitoare cu caracterul de Constituție de către Șeful statului, sau mai bine zis, dreptul acestuia de a convoca o Adunare constituantă, a format obiectul de preocupare al celor mai de seamă scriitori de drept public, atât în statul nostru cât și în statele străine. Și studiul amănunțit al acestei chestiuni, sub toate aspectele sale, a condus pretutindeni, cu mici excepțiuni, la soluțiuni identice, cari admit, că atunci când statul la un moment dat, din diverse motive și împrejurări, se găsește fără Constituțiune, capul acestuia are dreptul de a convoca adunarea constituantă, spre a da țării o Constituție, sau cu alte cuvinte, spre a stabili raporturile de drept între suveran și „națiunea suverană”. Chestiunea aceasta a animat de altfel și discuțiunile politice ce au avut loc în Parlamentul nostru, în cursul actualii legislații, precum și în legislatura precedentă, cu care ocaziune unele partide politice au contestat caracterul de constituantă, atribuit acestor Adunări.

Ceace ne interesează aici, este faptul, că actualul Parlament după-ce, prin votarea noii Constituții a României, și a dus la îndeplinire mandatul ce avea din partea Națiunii ca putere constituantă, a continuat să funcționeze ca adunare legiuitoare ordinară, ca „putere constituțională”, cum se zice în limbajul de drept constituțional modern. În această nouă situațiune, creată de-o dată cu terminarea mandatului de putere constituantă, parlamentul a început să discute și să voteze proiectele de legi, porătite fie din inițiativa puterii executive (Regele prin Miniștrii săi), fie din inițiativa parlamentară și care aveau în special ca scop să desvolte și să pună în aplicare principiile, puse în mod sumar, cum se obișnuiește, în legea fundamentală.

Astfel, au fost votate diversele legiuri cu caracter economic, ce au fost făcute spre a realiza noile concepțiuni, legiferate de constituantă în materie de proprietate, legiuiri de care ne vom mai ocupa în cuprinsul acestui ziar; apoi diferitele legi în legătură cu organizarea judecătorească, cu organizarea bisericii, școalei, precum și cu reglementarea și coordonarea factorilor de pro-

ductiune etc.; iar mai în urmă importante Lege asupra unificării administrative.

Dar legiuitorului ordinar i-a mai rămas încă o mare am putea zice, o uriașă oeră, pe care trebuie să o ducă la îndeplinire în mod necondiționat înainte de sfârșitul acestei legislații. Este vorba deapre legea de reformă electorală, al cărei proiect este elaborat din partea guvernului și care urmează a fi dezbătut și votat în cursul viitoarei sesiuni ordinare a Parlamentului, căci aceasta este ultima sesiune din legislatura actuală.

Acest proiect de reformă prezintă o importanță cu atât mai mare, cu cât pretutindeni legile electorale, care înlocuiesc modul de recrutare a Parlamentelor în cele mai mici amănunte, sunt legi organice, anexe imediate ale Constituțiunilor, având de scop desvolțarea practică și completă a principiilor privitoare la această materie, principii care de cele mai multe ori sunt enunțate în mod sumar în Constituție, sarcina desvolțării și aplicării lor revenind legiuitorului ordinar, care are însă a se conforma în mod riguros prescripțiunilor date la Constituent și a se mișca exclusiv în cadrele impuse de acesta.

Art. 138 final din Constituția noastră, votată la 1923, dispune următoarele în această privință: „Actualele Adunări Naționale, după promulgarea prezentei Constituțiuni pot funcționa până la expirarea mandatului lor legal.” (adică 4 ani, căci aceasta este termenul constituțional al ori-cărei legislaturi în statul nostru).

„În acest timp ele vor trebui să facă, pe baza principiilor din această Constituțiune legea electorală.”

„Până la facerea acestei legi, decretule legi electorale rămân în vigoare.”

Pria acest articol constituțional legiuitorului ordinar (care am văzut că astăzi nu este altul decât constituantul cu misiunea votării Constituții terminate) primește mandat dela legiuitorul constituant, de a face legea electorală în conformitate cu prevederile Constituției și în cursul duratei legislațiii actuale. Acest articol impune legiuitorului nostru o obligațiune, a cărei executare nu o poate întârzia și întârzi, căci puterea legiuitoare ordinară este totdeauna supusă constituțiunii, de oare ce acesta este superior celei date. Prin urmare în ultima sesiune ordinară, cu care se încheie legislatura de față, așinece se începe la data de 15 Octombrie 1925, va trebui să se confecționeze în mod necondiționat legea de reformă electorală.

Proiectul elaborat de Guvern, ajutat de Comisia parlamentară nu a fost dat publicității, spre a se aduce în prealabil și în cunoștința marelui public, sau cel puțin la acea a specialiștilor, cari ar fi putut contribui cu ceva, prin cunoștințele și luminile lor, la perfecționarea acestui proiect.

Fără îndoială că nici în acest mod încrederea noastră în membrii Guvernului nu este prin nimic micșorată, când la fruntea acestui Guvern se găsește domnul Ion I. C. Brătianu, încojurat de alături oameni luminați și cu înalte și multilaterale

ISPITA

FOILETON

de doi ani și ginerile ni-i la războiu. Oare mult are să mai fie prapădui? Întrebă ea cu fața posomorită. Ia vezi, fată hâi, de pușor de mămăiguță și-l ospătam pe dumnealui cu ce a da Dumnezeu.

— Da, poate dumnealui o vrea să vadă oada cealaltă, zise Ileana strecurând laptele.

— Ce să mai vad oada? răspuse Gheorghiu întinzându-se pe lași acoperită c'o scoarță peste rogojina care atârna până la pământ. Cum o fi. Noi ne mulțumim cu puțin. Un pat și puțină căldură.

— Păi, dincolo n'avem sobă, zise Ileana. Nu știu cum îi hodiai în frig.

— Eu nu mă culc în frig, fcrească Dumnezeu! spuse Gheorghiu răsând. Mi-ajunge cât m'a ros frigul. Nu mă deslipeac de-ac.

— Lasă mămuță, oamenii buni se în-pacă, zise Ileana privind furiș spre ofițer. Ileana desbrăcă scurteica cu care umblase pe afară și rămase într-o cămașă albă, înflorită cu arniciu roș și albastru.

Gheorghiu, întins leneș pe laviță, urmărea cu priviri lăcomie toate mișcările femeii. De câteori se apleca ori ridică mâna, sus, pe poliță, făcând să-i alunece mâncea largă a cămășei, desoperindu-i brațul alb și gră-suliu, ofițerul închidea ochii privind o pri- tre gene.

Ileana răsturnă cu picioarele în sus un ogradă, descălecă, și plecându-se sub ușa prea mică pentru uriașă lui statură, intră.

O babă ședea pe un scăunele cu trei picioare lângă vatra pe care fărâșau două lemne pușe crucii.

— Bună vremea mătușă! Bucuroși de oșpeți?

— Mulțumim dumitale, domnule ofițer. Bucuroși, păi cum. Am găzduit noi atâția ruși cari ne-au făcut stricăciuni mari, bătrâ- amarul și să nu primim românii de-ai noștri, se poate?

— Bătrâna se rîdea gemând ușor, deschise ușa și eși la țind.

— Ileană hâi, Ileană, n'auzi tu fată, ia gătește mai repede de mula vacă, și vino în casă că avem oaspeți.

După câte va clipe într-o fată rumenă și durdulie, și punând vasul cu laptele fu megând pe marginea vetrei privi curajos în ochii locotenentului.

— Bine atâți venit la noi, zise ea cu glas cristalin.

— Bine v'am găsit, fetițo!

Ileana zâmbi și privi spre bătrâna.

— Vrăbia i tot pui, zise bătrâna răsând. Ce fetiță, domnule ofițer, că i măritată

Mica publicitate

Se caută un corespondent, perfect în limba română și germană pentru O. Soc. Anon. din loc. Ofertele se vor înainta la Administrația ziarului pe adresa „Corespondent”.

„NECESSAIRE” (JANCIO GYULA)

Arad, Strada Bucur Nr. 9 pregătește redicole, serviete, port mane, străformează și reparază în prețul cel mai modest. (1678)

Cel mai eficient izvor de aprovizionare cu postavării englezești veritabile. Tot felul de căptușeli, cele de trebuință pentru croitorii în magazia mare permanentă. (1671)

BRITISCH IMPORT Arad, casa Neuman, Bulev. Regina Maria 9.

Arhitect diplomat T. CIOBAN construiește edificii publice, particulare și stabilimente industriale. Execută tot felul de renovări și reparații. (1341)

Biroul: Strada Românilor Nr. 7.

Publicațiune generală.

Se aduce la cunoștința dlor alegători ai Camerilor de agricultură, cari au fost înscrși în listele electorale, precum și acei, cari vor dovedi prin sentințe judecătorești definitive a avea calitate de alegător, pentru aceste camere, că alegerele sunt fixate a se face pe ziua de 25 August 1925.

Toți domnii alegători din condițiunile de mai sus, urmează a-și primi certificatul de alegător până în prezenta alegerii dela primăria comunei domiciliului, reședinței sau proprietății, cari le conferă calitatea, iar în ziua alegerii certificatele de alegători vor putea fi ridicate dela reședința fiecărei judecătorești de ocol.

Votarea se va face la reședința fiecărei din judecătorești: Arad, Butești, Chișineu, Halmagiu, Ineu, Pecica, Nădlac, Radna, Șiria, după listele în care este înscrși alegătorul și în baza certificatului de alegători. Operațiunile de votare vor începe din ziua de 25 August orele 8 dimineața și vor continua până la orele 18, fiind prelunge în caz de necesitate până la orele 20.

Conform art. 8 din legea pentru înființarea camerilor de agricultură, votul este obligator; iar acei alegători, cari nu se vor prezenta la vot, fără o justificare, din cauză de forță majoră, vor fi amendati de judecătorul de ocol cu o amendă dela 100—500 Lei în folosul Camerei de agricultură și după cererea ei.

Arad, la 14 August 1925. Presedintele biroului electoral central: Primpreședinte: Const. C. Simionescu.

Grefier: I. Dăescu.

Insertii se primesc la Administrația ziarului.

pregătiri, ce se găsește adă pe banca ministerială, cât și în sânul majorității parlamentare.

În stări înțepănate, nu putem ști sigur modal în care va fi legiferată reforma electorală. Totuși din articolele Constituției, privitoare la această materie, putem întrevedea structura la mare a acestei reforme.

II.

Statul român și a început viața Constituțională, în sensul modern al cuvântului, dela anul 1866, când cele două partide istorice, cari de atunci începeau să se altere în cărma României până la marea războiu, prin sacrificii reciproce făcute în doctria și programele lor politice, au căzut de acord și au votat acea Constituție importată din Belgia liberală și democratică, constituție ce părea o haină cam largă pentru corpul nostru, dar care cu timpul s'a adaptat moravurilor noastre, sau mai bine zis, ne-am adaptat noi spiritului ei, și cu care deprinzându-ne, ne-a condus politicește, cu unele modificări aproape șase decenii.

Prin această Constituție — cel puțin în urma celebrei revizuirii dela 1884 — statul român din punct de vedere a relațiilor sale interne cu supușii săi, a adaptat forma unei monarhii constituționale, înzestrată cu o suveranitate națională homogenă și indivizibilă; iar din punctul de vedere al relațiilor sale cu statele străine, s'a declarat un stat unitar, ce dispune de o suveranitate externă deplină, exclusivă. Această formă și o păstrează și prin Marea Constituție, votată la 1923.

În ce privește guvernământul, constituționalul nostru înzestrător, pe de o parte al necesităților politice și sociale ale statului, iar pe de altă parte al spiritului timpului a ales forma reprezentativă, ca cea mai potrivită, stăt cu întinderea țării și deci cu ușurință în opera de guvernare a ei, cât și cu pregătirea cetățenească și stadiul de cultură al populațiunii.

Constituționalul nostru a înțeles puținetele roade ce le ar da referendumul în sistemul mixt de guvernământ semi direct și deci l'a înălțat totdeauna, cu toate că și acest sistem a avut unora propagandistii săi, a înțeles deasemenea imposibilitatea de guvernare a țării într'un regim direct, dată fiind întinderea statului și nepregătirea poporului pentru viața publică, atunci, când după cum spunea A. Esmein, marele profesor de drept Constituțional dela Universitatea din Paris mort de curând: „Să presupunem că un Cod comercial sau o lege asupra marinei ar fi supuși votului agricultorilor și păstorilor. Se va întâmpla din două lucruri unul:

sau majoritatea va vota cu ochii închiși un proiect pe care nu-l înțeleg; sau acest proiect, poate excelent în sine, va fi respins din cauza unor dispozițiuni, poate secundare, dar în contra cărora se va fi format vre una din acelea prejudecăți populare, ce se ivesc așa de ușor, dar se înlătură așa de greu.”

În statul modern înzestrat cu formă de guvernământ reprezentativă, poporul nu participă direct la confecționarea legilor, nici nu are dreptul de inițiativă și nici sarcina de a ratifica legele odată votate de Parlament. Poporul nu face altceva, decât desemnează prin al-gere pe așezii cetățeni, cari întrușiți la un loc formează Parlamentul, instituția, ce din punct de vedere al dreptului se bucură de personalitate juridică, iar din punct de vedere politic, are puterea de a delibera și de a legifera în mod liber și suveran.

Dar pentru a se putea forma parlamentul este nevoie de vot. Dreptul de vot prin urmare este corolarul guvernământului reprezentativ.

Materia care ne interesează în cuprinsul acestui articol, este schițată în mod sumar de către constituționalul nostru în următoarele articole din Constituție:

Art. 33: „Toate puterile statului emană dela națiune, care nu le poate exercita decât numai prin delegațiune și după principiile și regulile așezate în Constituțiunea de față.”

Art. 64: Adunarea Deputaților se compune din deputați aleși de cetățenii români majori, prin vot universal, egal, direct, obligator și secret, pe baza reprezentării minorității.”

Art. 65: „Alegerea deputaților se face pe circumscripții electorale. Circumscripția electorală nu poate fi mai mare decât un județ. Legea electorală stabilește numărul deputaților de ales în fiecare circumscripție, proporțional cu populația.”

Din aceste articole rezultă următoarele:

I. Din art. 33: 1. Suveranitatea națională. 2. Guvernământul reprezentativ și constituțional.

II. Din art. 64: 1. Votul universal etc. 2. Reprezentarea minorității.

În cele ce urmează vom continua cu studiarea succintă a tuturor acestor chestiuni, cari ating așa de aproape reforma electorală și cari, ca atare, interesează într'un grad atât de înalț, toate structurile societății noastre deopotrivă. Într'un număr viitor vom continua cu expunerea noastră.

Internatul școlii superioare de comerț

Condițiunile de admitere

Internatul școlii sup. de comerț pentru băieți din Arad situat în cea mai plăcută parte a orașului în apropierea parcului, având instalațiuni moderne cu lăvoare-acaducă lumină electrică, Birou individual, paturi cu somier etc. primește pentru anul școlar 1925/26 în primul rând elevii ai școlii comerciale și în limita locurilor disponibile și elevii regulați dela site școli de grad secundar din Arad.

Inscrierile în internat se fac între 1—8 Septembrie. Preaotări se fac și în cursul lunii August prin corespondență.

Taxa de înscriere e de 200 lei anual. Taxa de întreținere e de 12000 anual, plătită în 4 rate anticipative a 3000 de lei.

Elevii internul vor aduce cu ei următoarele obiecte:

1 saltea, 2 perine, 1 plapomă sau două, 2 cearceafuri de pat, 2 cearceafuri de plapomă, 4 lețe de perină, 1 cearceaf de pat (alb), 3 prosoape, 6 cămăși de zi, 3 cămăși de noapte, 6 pantalonii, 2 perechi ghete, 1

perche papuci de cameră, 6 p. ciorapi, 12 batiote, 1 farfurie adâncă, 1 farfurie lată, 1 lingură, furculiță, cațui, 2 pahare, perie de dinți, perie de haine, perie de ghetă, 2 lăcate cu chei pt. dulapul ce primește, pieptene, perie de cap, sc. așă, (neagră și albă).

Elevii cari au fost interni anul trecut vor coase cu armici roșu pe toate rufele număr cu ce l'au avut anul trecut, cei noi vor primi număr la înscriere.

Inscrierile și reînscirerile la școală se fac între 9—13 Septembrie a. c.

Arad, luna August 1925.

Direcțiunea internatului.

Călătoria M. S. Regina

M. S. Regina Maria, a sosit în Paris în cursul dimineții venind din Sent Briac. După amiază a făcut mai multe vizite. Va șede mai multe zile la Paris iar în urmă se va întâlni cu M. S. Regele la Weinburg.

săunel, puse ceanul cu mămăligă și începu s'o mestece. Aburii îmbujorase fața și o suviță de păr li cădea în ochi. De câțori trecea mâna ca să-și așeze părul după ureche privea zâmbind spre Gheorghiu. Ochii ei negri aveau scilpieri fosforescente. Gheorghiu, trezit la o viață pe care aproape o uitase, după două luni de grea trudă cerută de război, era pus acum la o mare încercare, pe care n'o putea învinge.

Eși afară. Amurgul lăsa deasupra aafului o ceață cenușie, care se îngroșa cu fumul dela focurile ap'line prin ogrăzi de oțășii așezate în cantonament. Deasupra dealului din față o fărâmiștură de lună împărășia o lumină palidă. Cerul senin, tintuit cu stele, părea mai nalt ca totdeauna. Gheorghiu se plimbă de câteva ori dealungul pripi și se îndreptă spre ușă, când auzi un glas cunoscut.

— Și trăiești, șefule!

Sublocotenentul Iliescu, un copil andru abia ieșit din Școala militară, ofițer subaltera în compania lui Gheorghiu, în ră pe poartă, cu manta pe umeri, cu chipul pe ceață și cu țigara în gură.

— Și zi așa, șefule? N'ai vrut să rămâi la popa, ai venit aici în bordeiul asta! Rău ai făcut, șefule, rău ai făcut, că „are popa două fete, fetele popii fete...”

— Măi copil, când ai să prinzi minte? zise Gheorghiu blând, zâmbind duios.

— Lasă morala, șefule, eu nu pot fi călugăr ca dumneata. Cu atâta pustnicie? Vinu, cântecul și femeia, asta-i viața! Are dreptate neamțul...

Amândoi intrară în casă, tocmai când pe

măsuța rotundă cu trei picioare. Ileana răsturnă mămăliga pe tavanul de lemn. O lampă mică pusă pe marginea vetrei îi lumina din plin fața rumenită. Iliescu se apropiă cu urmărul drept de ușorul ușei, izbi țigara de pământ și li huse ochiul drept privind poznaș spre Gheorghiu.

— Bună seara și poftă bună, zise el foarte serios.

— Poftim și dumneavoastră, răspuse Ileana zâmbind.

— Mulțumesc, ea am ospătat. Da' bine stai șefule, zău așa!

— Poftiți la masă, zise Ileana.

În timpul mesei, Iliescu băgă de seamă că Ileana avea priviri pline de atenție pentru Gheorghiu, care, potrivit firei lui liniștite, nici nu se uita la ea. Odată numai, ridicând ochii lațării privirea zâmbitoare a Ilenei, și zise către bătrân:

— Frumoașă fată ai, mătușică.

— Ei domnule ofițer, răspuse bătrâna asta nu-i de folos. De-ar avea noroc, să i-se întoarcă bărbatul sănătos, și de-ar avea minte destulă, că de asta are mai multă nevoie.

Iliescu făcu ochii mari.

— Șefule dragă, eu te las, că mâine plecăm la șase, și sunt în restaurant cu somnul. Văd că recunoașterea terenului e făcută. Bagă de seamă, să nu te scoli obosit.

— Iieacule, știți bine că nu-mi plac ghiemele proaste, răspuse Gheorghiu serios.

— Iartă-mă șefule. Noapte bună.

După masă, Gheorghiu își scoase carnetul de noie zilnice și începu să scrie. Ileana îl

Expoziția și târgul din Chișinău

Importantele declarațiuni ale d-lui A. Cardaș, prof. univ. și comisarul guvernului. — Cum se prezintă întreaga expoziție. — Scopuri practice.

Chișinău.

Luni 16 August a avut loc la Chișinău deschiderea expoziției și târgului de mostre care va dura până la 30 Sept. Inaugurarea se va face cu mare fast în prezența regelui și a familiei regale.

Deschiderea s'a făcut în prezența d-lor miniștri G. Tătărușiu și Inculț, a tuturor notabilităților și invitaților.

Din comisiariatul de patronaj al expoziției fac parte: AA. LL. RR. principele Carol și principesa Elena, I. I. Brătianu, prim ministru; miniștrii Al. Constantinescu, V. Brătianu, Tancred Constantinescu, general Văitoianu și Inculț precum și d-nii dr. Ciugurescu, fost ministru D. Bogos fost ministru, P. Hlipcia fost ministru, I. Pelvian deputat, arhiepiscopul Guriei și Pavel Gore, președintele Ligii Culturale A. Mimi fost guvernator al Basarabiei, A. Cardaș prof. universitar, etc.

Din comisiariatul general fac parte: gral V. Rudeanu președinte; A. Cardaș prof. universitar director general comisar al guvernului, C. Lungu directorul Băncii Naționale și G. Găscu vice președinte, ing. B. Ciușan, S. Cocărdel maior E. Castano, d-na Niță I. B. P. Sinadino și Bivol membri; D. N. Constantinescu, senator C. Sert Grodberg, Florov și Balamace imp.ctor general de comerț. Secretarul expoziției este d. Casian Botez.

D. A. Cardaș, profesor universitar și comisar al guvernului a desfășurat o mare activitate pentru reușita expoziției. D-sa voiește însă să lase tot meritul colaboratorilor săi, care însă îl recunoașc muna ce d-sa o depune. Și alături de muncă vom adăuga, și suflul.

Cu toate că foarte ocupat, d. A. Cardaș a binevoit să se interrup pentru un scurt timp și să dea următoarele lucruri:

— Poate că puținei întrebare ce și-au pus o alții, spune d. Cardaș, de ce nu s'a putut deschide expoziția la data fixată? Organizații, conținut d. Cardaș n'a s'au gândit că expoziția va lua în situația actuală o atâ de mare dezvoltare. Entuziasmul manifestat în ultimul timp constituie cea mai bună dovadă că această expoziție răspunde nu numai nevoilor comerțului și industriei din țară și în special din Basarabia, dar constituie și o manifestare a Basarabiei, regiune ce merită a fi cunoscută cât mai de aproape.

Tot ce s'a construit e pe bazi, nimic nu s'a construit pe gratia. În afară de firmele din țară sunt și firme străine. Consulul francez din localitate a adus 14 firme. Pavilionul francez în stil francez s'a construit sub supravegherea d-lui Sghino colaborator statornic la Buletin franco românesc; au adus peste 20 mări fabrici, (mașini, unelte agricole etc.) totul instalat în pavilion propriu. Agenția Vomila din Chișinău a dat un important concurs.

D. Herzian din Praga, specialist în târguri ne-a adus vești despre putința participării cehoslovacei ceiace s'a realizat.

Din Polonia, dorită de noi să participe n'au venit decât 5—6 firme care s'au instalat în standuri românești.

Intențiunea noastră e ca târgul să nu fie numai un târg plătonic. Prin cooperative, bănci populare, asociații agricole etc., conținut d. A. Cardaș, s'au luat dispozițiuni ca sătenii să fie sfătuiți să vie cu bazei și să facă comenzi. Vrem să nu fie târg plătonic pentru ambele părți, nepunând la socotea la marele câștig moral prin încrederea ce o vor câștiga moldovenii și străinii din Basarabia în forța noastră economică, care, după cum

a afirmat d. Herzina va putea concura orient cu țări industriale bătrâne, în afară de producția agricolă și vinicolă bine precizată la Basarabia.

Oamenii de meserie în comerț și tracțiunii ne-au afirmat, în contradicție cu ce se spune pe aici, că orașul Chișinău prin dezvoltarea marilor târguri rusești și în special a celebrului târg dela Nijai-Novgorod este destinat să ajungă târg de prima ordine pentru tot orientul European.

Aceasta au simțit o oamenii de afaceri prin „fluvii” lor special casele vechi, solide comerciale și așa se explică abundența materialului ce se vede azi în această expoziție.

În Chișinău se vede o licărire de bilă augur pentru felurite tranzacții comerciale. Comisariatul general al expoziției adăuc convins de reușita acestei manifestațiuni economice.

În ceiace privește contribuția industriei basarabene, ne spune d. Cardaș, a venit de toate straturile, astfel e industria plugurilor și unelte agricole din coloniile germane din sudul Basarabiei, de ex. Sărata; fabricile de postav din Tarantino; căruțării (în regiunea lipsită de lemn) morăritul, industria oleului săpunuri și lumânări, conservele, cariere de piatră de construcție și var, nisipuri pentru sticlă neafătoare nici în Cehoslovacia, fabrici de sticlă, fige, sobe, ceramică etc.

Industria casnică e reprezentată în saloane regal de recepția prin covoare mai vechi d'unul 1800 oferite de doamnele din Chișinău unde se poate vedea și o splendidă colecție de icone vechi.

Pavilionul special al industriei casnice adăposti sate de covoare și alte țesături. Colecționarii și-au scos vechile lor tezaure pe care publicul vizitator va avea prilejul să le admire.

Secția istorico culturală prezintă cele mai vechi documente basarabene și cele mai vechi publicații basarabene.

Secția culter de sub conducerea arhiepiscopului Gurie prezintă vechi icone, țesături și vestiminte bisericăști neprețuite.

Arta modernă a iconelelor de sub influența școlii ruse, adică firmele comerciale locale vor face cinste acestei arte și meseriei în frunte cu expoantele Casei Cara Stoianov. Serviciile agricole județene vor fi la înălțime și vor umi vizitatorii.

În să atrag atenția că bogția Basarabiei în animale domestice al căror număr aproape s'a îndoit față de cifra dinainteză război, va fi arătată în zilele de 8 Septembrie.

Franța la răscrucă

Paris, 22. — «Temp» ală d-lui Geavru «Colonelul Houze a declarat ziarștilor că acceptarea pactului de garanții primează față de orice altă chestiune.

Franța dorește înainte de toate să mențione. Dala încheerea armistițiului Franța a încercat trei grave desamăgiri.

Da' proiectul pactului de garanții eșua, francezii vor pierde orice speranță relativ la posibilitatea unor dispozițiuni internaționale pasivitate și nu va trebui să-și prindă mîna, dar Franța va fi silită să rezolve singură chestiunea.

Vladimir Nicolson

privi câteva minute, apoi luă lampa din cui și-o puse pe masă lângă el.

— Să vedeți m-ai bine, că lampa asta îi chioară.

Gheorghiu îi mulțumi. Bătrâna se urcă pe captor și se cubiră la calcare. Ileana puse câteva lemne pe focul din vatră și se așeză pe lații în fața ofiterului privind cum alegea creionul pe foile carnetului. O țecere adâncă cuprinsese odăița în care lumina palidă a lampii lăsa prin ugherele pete mari de umbră. Un lemn de pe foc poeni cumplit împărășind o ploaie de acănte. Gheorghiu tresări nervos. Ileana, privindu-l cu drag, răsă ușurel.

— Te-ai speriat?

— Nu, zise el, dar a fost așa fără veste, și eram cu gândul dus departe.

— Și ce scrii mata așa de mult? întrebă ea în șoptăș.

— Imi însemn toate întâmplările zilnice. Scriu aici că azi am întâlnit o fată frumoasă.

Ileana își plecă ochii.

— Și de ce scrii asta?

— Ca să-mi aduc aminte de tine când voi citi mai târziu însemnările astea. Tu știi carte?

— Da, am învățat patru clase.

— Atunci uite ce-am scris.

Ileana se apropia de Gheorghiu și urmărea rânduile ce el i cetea în șopte. Cu mâna sprijinită pe masă, cu capul apropiat de umărul ofiterului, îi gădila urechea cu o suviță de păr. Un fior nestăpănit îi prinse pe Gheorghiu, o undă de căldură îi învalui și ușor, aproape fără să vrea cu mâna stângă o cuprinsese de mij-

loc apropiat-o de el. Ileana se lasă moale răzîmîndu și bărbia de umărul lui. El în toarese capul și privind o adăuc în ochii sărută ușor pe obraz apoi o strănase puternic și c'un gest lacom o sărută pătimaș nenumărate ori. Ileana se lasă în brațele puternice și închise ochii culcându și capul umărul ofiterului.

De pe captor se auzi atunci un oftat.

Gheorghiu se ridică fulgerător, se treca dintr'un vis, își trecu mâna pe frunte șopti:

— Era să fac o prostie!

Apoi grăbit eși afară, pe când Ileana ruginată privi în urma lui câteva clipe și se duse spre captor cu pasul lin ușor...

Vladimir Nicolson

Pastel

Dorm în umbra văilor Negurile întinse Dar pe culme s'au ivit Zările aprinse.

S'aud evonuri de tălăng! Mugete de taur... Sus pe creastă a răsunat Soarele de aur.

Sorin dela Șuș

Sărbătorirea zilei nașterii M. S. Regelui Ferdinand I

Arad, 24 Aug.

În ziua de 24 August împlinindu-se 60 de ani dela nașterea M. S. Regelui Ferdinand I al României, în întreaga țară — la orașe ca și la sate — această zi a fost sărbătorită cu tot fastul cavent. În orașul nostru sărbătorirea zilei nașterii M. S. Regelui Ferdinand I al tuturor românilor s'a făcut prin oficierea unui Te Deum la catedrala orașului, oficierea fiind săvârșită de P. S. de S. Episcopul Grigore al Aradului, înconjurat de tot clerul din localitate. Oașururile au fost date de către un escadron din reg. Artilerie călătorească cu drapel și muzica reg. 93 infanterie, comanda fiind încredințată dlui căpitan Neferu.

La bierică am remarcat prezența dlor I. C. Georgescu prefectul județului, colonel Ilie Georgescu comand. Cercului de Recrutare, locțiitorul comand. Garnizoanei, Vasile Goldiș, Zamfir Filoti prefectul poliției, dr. Augustin Lazar subprefect, dr. Ștefan Aughel

ajutor de primar, ing. Octavian Pop director regional cfr., dr. Aurel Demian, deputat Zima Tiberiu, ing. Oh. Ispravnic șef de serviciu cfr., Lt. col. Cica din reg. roșiori, Kral comand. spital. garniz., Luca din reg. 93 infanterie, miori: Mitulescu, Ștefănescu, Gh. Tomescu, Mardan, Angelescu, Teis; căpitan Angelescu comand. comp. de jandarmi, Balzan șeful oficiului P. T. T., Jura Nichifor șeful gărei Arad, Oscar Erți, L. Voiculescu, dr. V. Boneu, dr. Benea, dr. V. Cuv. D. Anastasiu, Săracu secretarul Camerei de Comerț, Ștefăniț, dr. Romul Mager și foarte mulți ofițeri și funcționari ai diferitelor administrații din localitate.

Duă oficierea Te Deumului, dl colonel Ilie Georgescu comand. Cercului de Recrutare, arătând rostul sărbătoririi zilei de 24 August, după care a urmat defilarea trupelor. Rep.

Săteni Alegătorii

Nu votați lista cu semnul secera și coasa, fiindcă este lista pocăiților!
Votați cu semnul creștinesc al crucii.

Mersul trenurilor electrice nu se mai schimbă

Primim următoarele:
Cu onoare vă comunicăm, că din motive de oportunitate, mersul trenurilor regulate precum și trenurile speciale în zilele de Duminică și sărbători rămân în vigoare și mai departe, așa cum sunt în momentul de față, deci revocăm orarul ce vi l'am comunicat pt. ziua de 1 Septembrie.

Săteni Agricultorii!

La alegerile dela 25 August, votați cu toți lista cetățască cu tenemneșul crucea + plină.

Generalul Frunză grav rănit

Varșovia 22. — Telegrama sosită aci din Minsk anunță că în contra generalului Frunză, comisarul sovietic dela războiu, s'a săvârșit un atentat.
Trei indivizi mascați l'au atacat cu focuri de armă, rănindu-l grav.
Imediat s'au luat măsuri pentru prinderea atentatorilor, făcându-se arestări în masă. N'au lipsit nici unele execuții pe loc.
Locul și împrejurările în care s'a săvârșit atentatul nu sunt cunoscute încă precis.

Deschiderea Congresului Internațional socialist

Marsilia, 22. — Congresul Internațional socialist s'a deschis h'azi la orele 3 d. a. în sala expoziției coloniale.
Presa este admisă numai la ședința publică.
La ședințele comitetului sunt admisi numai ziaristii socialisti.
Ședința comitetului executiv a fost deschisă la orele 3 și 20 de către Henderson, care a rostit o cuvântare.

In Cinema Graficul Marelui Mureșului, va rula de azi Marti începând „Diamantul fatal”

film senzational de atracțiuni în 6 acte după romanul lui Rosenhain. În rolul principal Carlo Aldini cu producțiunile sale extraordinare. Acestui interesant program îi va premerge cea mai nouă revistă de modă din Paris.
Începerea la orele 9 1/4, precis.

Lista cetățenească cu semnul Crucea

- ### Candidații la alegerile Camerilor Agricole. —
1. Dr. Ioan Robu, pomicultor și primar al orașului Arad.
  2. Axente Secula proprietar și agricultor, comuna Șiria.
  3. Ioan Frățilă agricultor, comuna Agriș.
  4. Hanciu Ioan, sătean agricultor, Dumbrăvița.
  5. Dr. Sever Ispravnic, mare viticultor și avocat Arad.
  6. Dumitru Anastasiu agronom, Arad.
  7. Dr. Alexandru Lazar, mare agricultor, Chișinău.
  8. Halmăgean Pavel, sătean agricultor Crocna.
  9. Preotul Petru Neimet agricultor-agronom Șetin.
  10. Dr. Aurel Novac, agricultor și avocat Pecica.
  11. Lazar Palcu, mare viticultor Pâncota.
  12. Dimitrie Micu, învățator, agricultor Șetin.
  13. Conopy Coloman, mare agricultor, Odvoș.
  14. Alföldy Paul, agronom și directorul reuniunii agricultorilor Arad.
  15. Bonța Pavel, sătean agricultor, Ineu.
  16. Ruja Vasile, sătean agricultor Șimand.
  17. Felix Carol Gatner, sătean agricultor S. Ana.

Ce trebuie să se știe înainte de votare

Arad, 24 Aug.

Di Goldiș, fiu de preot, secretarul Consistoriului diecezan, fost ministru și în prezent deputat în parlament, sprijinește lista pocăiților contra listei crucii, care este totodată și a preoților. P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului, arată prin scrisul său, reproduș în coloanele ziarului nostru, cine sunt pocăiții și dovedește în mod atât de convingător, că secța pocăiților este primejdioasă și dușmană țării. Ministerul, în baza acestor documentări, a și luat măsuri stricte contra sectelor.

Știți bine că orice primejdie ar veni peste capul țării, pocăiții nu ar prinde arma în mână ca s'o apere, prin urmare acești oameni nu au țară iubită nicăieri, ci ei se simt orișunde bine. Și dl Goldiș tocmai pe acești oameni vrea să-i aleagă în Sfatul Camerii Agricole și nu a aflat vrednic nici un preot de această cinste. Dl Goldiș nu a aflat de bine st-și cunoască greșala, făcută fierbând de ură contra listei cu semnul crucii, ci sprijinește lista pocăiță, chiar și după ce a fost dojenit de Prea Sfinția Sa dl Episcop.

Dl Goldiș a declarat prin gaza unguerească „Erdelyi Hirlap” din Arad, că el cinstește toate religiunile. Venim să adevărim aci că faptele dlui Goldiș, ne fac să credem tocmai contrarul. Dl Goldiș iubeste numai sectele religioase, cari sunt o primejdie pentru stat și neam — iar nu confesiunile. Iată de ce: este lucru știut că el a făcut o ruptură în partidul național toc-

mai pe chestia confesională, căci a adunat în jurul dsale pe ortodoksi, contra uniților, făcând împotriva dlui Maniu, pentru că acesta e unit și ar sprijini pe uniți. Vedeți fătărirea cum deavalește pe omul care o îmbracă? Dl Goldiș fine mai presus pe pocăiți, decât pe uniți?!

Dl Goldiș nu este un om potrivit pentru conducere, căci este un om răzbanător și pizmaș. Dovedim acest lucru, că a avut numai acum în vremea pregătirii alegerilor trei certuri mari: cu Prea Sfinția Sa Episcopul Aradului, cu dl Ștefan Cicio-Pop, și cu țărăniștii: Ce va mai fi de aci încolo vom vedea. De aceea ferii-vă de acest om stăpănit de duhul răzvrătirii și a zavistiei între frați.

Luaiți seama, că dl Goldiș pretutindeni unde a fost a destrămat și stricat! El este în ceartă cu toată lumea, chiar și cu el însuși, nu vă luați după staturile lui. Când pune el piciorul în casele țărănimii nu duce acolo pace și bună înțelegeră între frați, ci îndeamnă la împotrivire și turbură sufletul oamenilor.

Toate minciunile și ponegririle despre lista crucii sprijinată de noi, ajunse la urechile alegătorilor fie în scris fie cu vorba, suat izvorite din acel suflet sbuciumat, neliniștit și negru care se numește Vasile Goldiș.

Ferii-vă din calea lui, și nu-i urmați poveștele, ci votați cu lista ce poartă în frunte semul crucii, care ajută la tot creștinul bun și cu gânduri curate.

INFORMAȚIUNI

Acțiunea disolvantă a dlui Vasile Goldiș

Ni se aduce la cunoștință un fapt care nu face decât să confirme relațiile noastre despre atitudinea dlui Vasile Goldiș care a întreprins, cu prilejul alegerii Camerelor Agricole, o acțiune disolvantă anti națională.

În turneul de propagandă pe care l'a făcut ieri prin comunele de pe valea Mureșului dl Vasile Goldiș a sfătuit pe alegătorii să nu voteze după sfatul preoților ci după acela al pocăiților.

Faptul acesta a produs o agitație inadecvabilă printre săteni și i'a hotărât să lupte din toate puterile pentru biruința listei cu semnul crucii.

„Sectele religioase — și aceasta e bine să se știe — în cele mai multe cazuri numai la aparență se ocupă cu religionea, dar de fapt lucrează din răspuțeri pentru a duce la ruina măreșel edificii la construirea cărora neamul nostru a contribuit cu ochii călcați spre Cer.” (Episcopul Grigorie al Aradului).

Principesa Elena s'a întors în țară

Principesa moștenitoare Elena s'a întors în țară, venind din străinătate prin punctul Jimbolia.

La graniță l'a așteptat Prințipele Carol moștenitorul Tronului.

Cu un tren special Prințipiile Moștenitori s'au dus la Sinaia, unde vor rămâne până la întoarcerea Suveranilor.

Artistice

Cântăreții noștri de Operă Dna Virginia și Nicu Coțescu atât de mult apreciați de tot publicul nostru arădan concertându-se cu mare succes la Băile Herculane, Mehadia, Orșova după care vor merge la Expoziția dela Chișinău (Basarabia), unde sunt angajați pentru mai multe reprezentații cu opera de acolo.

Săteni Agricultorii!

Votați cu toți lista cetățenească cu semnul crucea +; Crucea ne a ajutat în trecut și ne va ajuta și în viitor.

Contrabande prinse la vama Curtici

În ultimul timp, funcționarii vamei Curtici, cu o aza reviziei bagajelor călătorilor intrați cu diferite trenuri au descoperit mai multe contrabande pentru cari, au fost amendate următorii:

În ziua de 13 August crt. dna Matilda Rodu, din Caransebeș, cu suma de lei 49 739,60 pentru introducerea de țesături de mătase și d. Anton Muller din Lugoj cu suma de lei 81.944,80 pentru introducerea de ciorapi de mătase; în ziua de 16 August crt. d. Victor Kender, avocat din București cu suma de 70.000 lei, pentru introducerea de țesături de mătase în ziua de 19 August crt. d. Mauriciu Reisman, fabricant din Timișoara cu suma de 91.172 lei, pentru introducerea de țesături de mătase și diferite stoffe de lână și astăzi, 20 August crt. d. Inginer Carol Baranek din Bocșa Montană, jud. Timiș-Torontal, cu suma de lei 33.481 pentru introducerea de țesături de mătase și alte mărfuri.

Personale

Di dr. Victor Babescu, directorul școlii medii „Iosif Vulcan” din localitate, s'a însoțit din călătoria de studii, pe care a făcut-o în Franța, împreună cu dna.

Administrative

Rugăm în mod deosebit pe toți abonații noștri, fie din localitate, fie din provincie, să ne înconștințeze imediat când văd o neregularitate în privința primirii regulate a ziarului nostru.

— Onorații noștri abonați cari sunt în restanță cu plata abonamentelor sunt rugați respectuos să binevoiască a-și aduce conturile în ordine.

Prinderea unui soldat dezertor

Di comisar Gheorghe Georgescu din serviciul Siguranței a reușit a prinde și aresta un soldat dezertor — al cărui nume ne scapă — care fusese condamnat la 5 ani închisoare de către corpul VI armată Cluj. Acest dezertor intenționa a trece, clandestin, frontiera în Ungaria și fiind surprins, a încercat a mitui pe numitul comisar cu suma de Lei 500, care sumă a fost predată serviciului de Siguranță. Cu actele dresate în regulă dezertorul a fost înaintat Comandantului Pieței.

Săteni Agricultorii!

Pentru binele nostru al plugarilor, votați la alegerile dela 25 August, lista cetățenească cu semnul crucea + plină.

Încercare de sinucidere

În ziua de 23 August pela orele 6 seara s'a aruncat în dreptul arenei sportive C. F. R., un țanăr care se preumblase multă vreme pe mal, într-o stare foarte nervoasă. Cei care se găseau la plimbare, în acel moment pe malul Mureșului, au dat alarma și câteva bărci au pornit în direcția unde se aruncase în apă acest țanăr. După o luptă deștul de încordată între conducătorii bărcilor și cel care își căuta moartea în apa Mureșului, cei din urmă au reușit să-l scoată la mal într-o completă stare de inconștință. Fiind transportat la poliție, din documentele care s'au găsit asupra lui, s'a dovedit că se cheamă Toth Alexandru și că este în etate de 21 ani. Căpăta locuitorul cari l'au recunoscut, au declarat că numitul era atacat de un început de boală mintală. Sunt puțințe speranțe de a scăpa cu viață.

Inecat în Mureș

În ziua de 23 August pela orele 7 seara un barbat de 50—60 ani, — al cărui nume nu se cunoaște încă — voină a se scula în Mureș, în imediata apropiere a arenei sportive „Gloria C. F. R.” fiind luat de curentul apei, s'a înecat. Cadavrul a fost pescuit. Se fac cercetări a cunoaște numele celui înecat.

Loturi de casă pentru ziaristi la București

Conform hotărârii dlui Al. Constantinescu, ministru de agricultură, s'a rezervat o suprafață de 10 hectare loc în jurul Capitalei — din care se vor face, aproximativ, 180 loturi — pe cari loturi se vor împodrietări ziaristi, scriitorii și artiștii. Alte 390 hectare a fost destinate pentru împodrietări funcționari și pensionari stabiliti în București. Aceasta la București!

Bulgaria și „Mica Antantă a Presei”

De două zile se află în Capitală deputatul din Sbranie Grigore Vasileff, fostul observator al guvernului bulgar la conferința Micii Antante ținute la București.

Di Gr. Vasileff va încerca o apropiere a presei bulgare, din care face parte, de „Mica Antantă a Presei”, aceasta având menirea, după credința ce domnește la Sofia, să îmbrățișeze și presa statelor amice sau interesate îndeaproape de poliția Micii Antante.

Ultima oră

Ziua alegerilor

Cu toată campania disperată a tovarășilor pocăiților succesul listei cu semnul crucii e asigurat —

Arad, 24 Aug.

Azi se efectuează, la judecătorii de ocol din județ, alegerile pentru Camerele Agricole. După informațiunile ce ne sosesc din județ, vor lua parte la aceste alegeri un număr maxim de alegători. Marele număr de săteni alegători hotărâți să vină să și exercite dreptul de vot sunt îndemnați la aceasta nu numai de interesele lor de agricultori cari le poruncesc să voteze lista cu semnul crucii, dar și în cu tot dinadinsul ce prin votul lor să protesteze și să dea lecțiunea caventă acelor cari, neținând seama nici de nevoile gospodăriilor țărănești nici de interesele religiei și bisericii creștine s'au întovărășit cu pocăiții pe cari îi susține pe lista cu semnul secera și coasa.

Din incidentele petrecute cu prilejul propagandei îndrăznețe și nesocotite de insulte și calomni împotriva listei crucii, dusă de către tovarășii pocăiților se poate deduce starea de spirit a sătenilor alegători care este cu totul favorabilă listei cetățenești cu semnul crucii.

În multe sate, propagandiștii pocăiți au găsit o atmosferă ostilă și din câteva comune abia au scăpat cu fuga de indignarea țărănilor.

Înțelegând retele urmări ce le ar avea pentru interesele agriculturii și pentru bisericii alegerea pocăiților de pe lista coasa și secera cea mai mare parte dintre preoști s'au declarat hotărât împotriva acestei liste și au arătat sătenilor pericolul unei reușite a listei rătăcitorilor. Ei sunt hotărâți să vină la vot grupati pe comune și să îndemne pe toți locuitorii din comune să vină să și dea votul lor pentru lista cetățenească cu semnul crucii. Sătenii sunt îndemnați că dacă lista pocăiților ar câștiga un număr cât de mic de voturi, aceasta ar fi o rașină pentru județul Arad. Țărăni alegători țin ca lista cu semnul crucii să înfranească un număr covârșitor de glasuri, pentru că lista pocăiților cu semnul secera și coasa să rămână numai cu voturile candidaților și ale pocăiților.

Călătoria M. S. Reginei

PARIS. — Regina Maria a plecat ieri la castelul din Walburg (Halve tia).

Regularea datoriilor franco- engleze

PARIS. — Ministerul de Finanțe Caillaux, a plecat azi la Londra. Înainte de călătorie a declarat, că va înainta apa fel de proiecte — relativ la achitarea datoriilor — cari vor satisface cerințele cercurilor interesate din Londra.

Rebeliune comunistă la Marsilia

PARIS. — Comuniștii din Marsilia au ținut ieri un congres, care s'a sfârșit cu o demonstrație. Străzile și piețele au fost ocupate de unitățile poliție nești, cari voiau a împedea dezordinea. Demonstrații atacând însă poliția s'a ajuns la încăierare, în care din ambele părți, mulți au fost grav răniți. Poliția a deținut mai multe persoane.

Intrunirea națiunilor creștine

VIENA. — Aderenții crucii încărligate, au ținut o adunare în contra congresului sionist la care s'a luat hotărârea ca guvernul să fie chemat la imediata împrăștiere a acestui congres.

Tratatulvele anglo-chineze

LONDRA. — Pertractările în chestia diferitelor concesii anglo-chineze sunt zădărnice din cauza despăgubirilor cerute de guvernul chinez. Aceste despăgubiri sunt de 75 mii dolari.

Cetiți și răspândiți Tribuna Nouă

Misiune cehoslovacă la București

A sosit în Capitală, venind de la Praga, d. Bohoslav Muller, ministru plenipotențiar cehoslovac.

O republică bulgară sovietică

Guvernul bulgar a fost informat că Vasile Colbaroff, unul din comunistii bulgari care acționează împotriva patriei lor în republica sovietică, a fost numit de aceștia președinte al republicii bulgare înființată în Ucraina, cu capitala Eaterinoslav.

Cronica externă

Evenimentele politice din Bulgaria

- Spre demolirea patimilor -

Ziarul din Belgrad „Vremea”, într-o corespondență din Sofia, arată încercările regelui Boris de a crea un guvern de coaliție națională, pentru normalizarea situației și pentru reconcilierea națională.

Știrile ziarului sârbesc erau numai înfrățite adevărate - intru în majoritatea care susține guvernul actual simte nevoia unei destindări - a continua mai departe sistemul de acum înseamnă a plămădi mari riscuri și a culege furtună în viitor.

Profesorul Tankoff, actualul prim-ministru al Bulgariei, a fost chemat în Iunie 1923, după lovitură de stat care a răsturnat cabinetul agrarian Stambolinski, să conducă destinele Bulgariei.

Dela început guvernul d sale a avut un caracter revoluționar și a trebuit să înabuse diverse riscoale - între care cea mai mare din Septembrie 1923 când se credea că Bulgaria se va prăbuși într-o anarhie generală.

Cei doi ani de guvernare au fost o veșnică luptă contra agrariilor extremiști și contra comunistilor teroriști.

În alegeri parlamentare, poporul bulgar și-a exprimat încrederea în partidele de ordine, care formează blocul democratic, adică majoritatea în Sbornia a actualului guvern.

Evenimentele din Aprilie trecut atentatul, în drumul mare, contra regelui Boris, ca și oribilul Atentat dela Sfeti Nedelea, au însemnat o nouă recrudescență de teroare în Bulgaria. Guvernul pentru a menține ordinea a trebuit să declare starea de asediu, să pedepsească exemplar pe vinovați și să extermine, cu forța armelor, cuiburile comuniste, care amenințau existența națiunii.

Măsurile drastice ale guvernului precum și groaza opiniei publice de noi mașacre și execuțiuni, au readus liniștea în țară.

Politica de exterminare a adversarilor nu poate continua la infinit fără o reacțiune a dușmanilor guvernului mai violentă ca oricând.

Din sâmbul guvernamental și din inițiativa regelui Boris - care a consultat pe toți leaderii opoziției - s-a decis crearea unui guvern de coaliție națională, zis și reconcilierea națională și în care să intre agrarieni moderați, socialiști și membrii din toate grupurile politice.

Acest guvern ar avea greua misiune de a calma spiritele, de a amnistia, de a ierta,

de a crea o nouă eră de pace și de consolidare internă.

Acest guvern prezidat de un om politic ca d. Leapeff, spirit ponderat și cu o vastă experiență politică, ar face noi alegeri și apoi ar proceda la realizarea unui întreg program, care să scoată Bulgaria din situația grea de azi.

Se pare însă, că militarii cari formează puterea cabinetului Tankoff, n'ar vrea să lase frânelor guvernului și ar întârzia formarea cabinetului de reconciliere națională dorit de toată lumea.

Bulgaria are o situație economică foarte grea. Zeci de mii de refugiați vin zilnic din Macedonia greacă, mărind numărul vast al refugiaților existenți. Toți aceștia trebuiesc hrăniți și ocupați la lucrări noi.

Ziarul „Times” care și menține simpatia sa pentru Bulgaria, propune într-unul din numeroasele sale trecut, acordarea unui împrumut statului bulgar din partea Ligei Națiunilor, un împrumut pentru refugiați, așa cum l-a obținut Grecia.

Un asemenea împrumut ar permite crearea de sate de irigațiuni, cari ar crea Bulgariei, noi terenuri cultivabile. Chiar acum, în situația de azi, Bulgaria poate deveni mai productivă, având noi mijloace de producție: împădurirea Balcanilor, crearea de noi culturi de tutunuri și orez în Rumeția, etc.

Experiența grozavă a ultimilor ani, tragedia internă de după războiu, a învățat masiv bulgare de cece înseamnă un războiu de consecințele lui. În decurs de 5 ani, Bulgaria a pierdut două războaie, cece este nimicitor pentru o națiune mică. Spiritul de ură și de revanșă a creat o situație de nesuflet internă și numai o politică de bună înțelegere cu vecinii, poate să i aducă folos.

Nu vecinii Bulgariei sunt de vină, că în momentele cele mai sublime ale vieții lor naționale, Bulgaria i-a atacat miselește, căutând să îi culce la pământ.

Ar fi o nebunie să se gândească la un nou războiu. Dezarmată, ruinată economic, într-o situație internă imposibilă, numai prin pace și prin concursul Europei, Bulgaria ar putea să prospere și să devie un factor de progres și de pace.

În situația de acum, nimeni nu acordă împrumuturi. De aceea guvernul reconcilierii naționale devine o necesitate organică pentru Bulgaria.

câmpii conțin 500 grame aur la 100 tone pământ, - așa că este cea mai bogată mină de aur, - din câte s'au descoperit până în prezent.

Autoritățile bolșevice au luat măsuri să intre în stăpânirea câmpiilor aurifere, care au fost invadate de un enorm număr de aventurieri de toate naționalitățile.

Recolta de grâu din Rusia

RIOA. - După o statistică oficială anul acesta s'au produs în Rusia sovietică 65 milioane tone grâu, adică mai puțin cu 15-20 milioane tone, ca înainte de războiul mondial.

Scăzându-se cantitatea de grâu necesară consumului intern, rămân pentru export numai cinci milioane tone grâu.

Cum însă tariful pe căile ferate sovietice este foarte urcat iar impozitele destul de mari, grâul rusesc nu poate învinge concurența celui american, așa că va trebui să fie vândut sub cost.

Datele târgurilor din Toplița-Română

sunt următoarele: Târgurile de vite, cai, oi și porci sunt în zilele: 27, 28, 29 Ianuarie, 22, 23 și 24 Aprilie, 7, 8, 9 Iulie și 2, 3, 4 Octombrie. Târgurile de mărfuri (zilele târgului) sunt: 30 Ianuarie, 25 Aprilie, 10 Iulie și 5 Octombrie.

Devizele și valuta.

Rad or, 24 August.

BURSA:

Table with columns: Zurich, Berlin, Amsterdam, New-York, Londra, Paris, Milano, Praga, Budapesta, Belgrad, București, Varșovia, Viena. Sub-columns: Deschiderea, Inchiderea.

Cursul devizelor București pe ziua de 24 August 1925.

Table with columns: Paris, Berlin, Londra, New-York, Italia, Elveția. Sub-column: Certe.

Table with columns: Viena, Budapesta, Praga, Valute (Certe, Oterite), Napoleon, Mărci, Leva, Lire otomane, Sterline, Francezi, Elvețieni, Italieni, Drachme.

Table with columns: Dinari, Dolari, Marca poloneză, Coroane austriacă, maghiară, cehoslovacă.

Reclama e sufletul comerțului

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

Table with columns: Plecarea (Teiuș, Timișoara, Curtici, Brad, Oradea-Mare, Pecica, Jimbolia, Otlaca) and Sosirea (Teiuș, Timișoara, Curtici, Brad, Oradea-Mare, Pecica, Jimbolia, Otlaca). Includes train types like accelerat, personal, expres, mot. ajut., mot. pers., mixt.

* La Otlaca, trenul personal către Sântana numai la trenul accelerat spre Arad are legătură.

Economice.

Suveranii la expoziția din Chișinău

Din Chișinău ni se anunță că suveranii însoțiți de membrii guvernului vor vizita expoziția și târgul de mostre din Capitala Basarabiei pe la 10 Septembrie.

În acest scop se fac pregătirile și s'au luat măsuri din partea comisariatului expoziției ca toate lucrările să fie terminate la acea dată.

Cu ocazia vizitei suveranilor și membrilor guvernului vor avea loc diverse congrese și se va deschide pe terenul parcului sportiv, sub îngrijirea ministerului agriculturii, o mare expoziție zootehnică.

Aceasta se va deschide în ziua de 7 Septembrie.

Taxe vamale încasate la Curtici

Dela 1 Ianuarie 1925 și până astăzi 20 August crt. s'au încasat la Vama Curtici pe urma taxelor vamale două sute optzeci și două milioane.

Pentru stupari

Un grup de apicultori dornici de a răspândi albinăritul sistematic, au hotărât înființarea „Uniunii generale a stuparilor din România”.

„Uniunea” își propune a grupa la un loc pe toți stuparii din țară, ca astfel unit să poată lupta pentru tot ce interesează această însemnată ramură a economiei naționale.

Pe lângă aceasta „Uniunea” va servi și apără interesele membrilor săi în orice împrejurare.

În acest scop, inițiatorii se adresează tuturor stuparilor din țară, dornici să străngă rândurile, spre a lupta împreună pentru organizarea și folosul lor și i roagă să-și trimită adeziunile la dl Daniel St. Constantinescu, (unul din inițiatori, Tutungerie, Piața de flori București).

De numărul lucrărilor depinde izbândirea scopului măreț al inițiatorilor. În cel mai scurt timp se va comunica celor înscriși hotărârile luate.

Adeziunile se fac printr-o carte postală, fără nici o sumă de bani.

Până la întemeierea unei „Gazete Apicole” a „Uniunii”, prin acest ziar vom comunica membrilor hotărârile luate.

Rugăm ziarul să publice acest apel.

Colaborarea comercială polono-rusă

Londra, 22. - Din Moscova se știe că industria poloneză au semnat un acord cu comisariatul de externe sovietic, pentru crearea unei companii mixte de import și export, cu un capital de un milion ruble aur.

Compania va finanța importarea de mașini agricole în Rusia și exportul produselor pădurilor rusești și a altor materii prime.

Intre industriile și lucrătorii textilei din Cehoslovacia

PRAGA. - Uniunea fabricanților de textile din Cehoslovacia publică un comunicat prin care se reproșează lucrătorilor textilei din Boemia orientală de a fi proclamat greva parțială fără intervenție a organizației lor. Uniunea arată că totuși este gata a revoca lockutul îndată ce organizația lucrătorilor va fi revocat greva și totdeauna declară că dorește să reînceapă negociațiile delți organizației la organizații.

Teritorii aurifere descoperite în Rusia

Riga 21. - Se comunică din Moscova, că pe malul de nord al lacului „Baikal” au fost descoperite întinse teritorii aurifere. După calculele făcute de specialiști, aceste

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A. ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (In curte la dreapta).